

REAKCE NA PORAD V ROZHĚSE "JAK TO VIDÍ R. KŘEŠTADN
- 1 - (téma "PEZNICKÝ PES") 1. 2000

Píďalka - Michelangelo - Baryk a Rež

Podivná kombinace . Ale v jedné chvíli koncem léta r. 1943 v českém pošumavském městečku na křižovatce okresní silnice a vozové cesty od Mlýna k Pile se tito čtyři ocitli ve čtverci sotva 2m x 2m v dramatické situaci , která jakoby charakterisovala ničemnost té doby i odvahu čelit jí .

Děvčátka "Píďalka " /výstižná přezdívka od kluků , ale holčičku zlobila/ šlo domů z návštěvy . Bylo u Slečny , rodinné přítelkyně. V pokojíčku z jiného světa . Doma u babičky měli všechno obyčejné . Nábytek i podlahu - obojí vydrhnuté rejžákem do běla . Maminka udržovala v lesku okna , škrobila a žehlila záclonky , babička pěstovala muškáty . Svítily proti slunci červeně jako lampičky.

Slečně v osmi letech zemřeli oba rodiče, vyrostla v klášterním sirotčinci. Její rozvětvená a zámožná rodina neměla pro dítě místo ,ale nábytek po rodičích jí schovali. V jejím pokojíku se všechno lesklo. Skříně se podobaly čokoládovým zrcadlům , ve vitrínce se třpytilo sklo a porcelán. Nejúchvatnější se zdály Píďalce malé průsvitné tanečnice z ~~krystalu~~ ^{skla} ~~vytváři~~ ^{z tvrdého} ~~skla~~ . /Maminka tvrdila ,že se podobají její Píďalce/. Na stojánku trůnil mohutný květináč . Z něj vyrážela a doširoka rozpínala pavučinovitě a do tuha naškrobené listy zvláštní kapradina.

Slečna měla ráda obrázky a knížky . Věděla , že Píďalka s nadšením pokreslí kdejaký papír . Všim, co je veselý- kolotoč , husa s housaty, koupání v řece , klouzačka , vánoce , Svobodovic chaloupka obrostlá vinnou révou ...že ráda modeluje ,ale má s tím starosti . Sněhurka ze sněhu jí brzo roztaje , hlavu ^{BRAMBOROVÉHO} z těsta , která se směšně šklebí, musí odevzdat babičce , aby byly ^{HNEVYNNY} koláče včas upečené. Bláto je hrubé ,samý písek a popraská , když uschne . Vosk se musí dlouho hníst v dlaních a pak hohem honem vytvarovat ručky , nožky , tělíčko v tanečním pohybu.

Na hřbitově se nebojí. Babička zalévá kytky a Píďalka prohlíží sošky - holubičky s půvabně bezvládnými hrdélky , běloučké na černém kameni...

Má ráda hru "na sechy ". Jak "sochař " "sochu" roztečí, tak musí "socha " stát .

Slečna nachystala překvapení. Sáhla do knihovničky pro velkou tlustou knihu. MICHELANGELO, šte Píďalka a pak se nemůže od fotografií odtrhnout.

Chlapec s kučerami skoro na záda, přes rameno nějaký řemen, ladně ho přidržuje, celá postava v pěkné křivce ...

Maminka kojí dítě, ve tváři má starost, ale není to socha, prý r e l i é f ...

Některé sochy se vleže opírají o loket, taky moc krásně, hned si to doma na otomanu Píďalka vyzkouší. Před Slečnou ne, trochu se jí bojí, trochu ostýchá, ale obdivuje všechny, co Slečna umí. Roztemilé pomalované krabičky, různé skládanky, papírové ozdoby na vánoce.... Ve škole je prý moc přísná. Píďalku neučí, pro Píďalku není učitelka, je Slečna, - Anebo budoucí tetička ?? Píďalka si neumí odpovědět, nechce se Slečny dotknout ani vduchu... No jestli potom, až se strejda Jeník vrátí z toho koncentráku... ?? MICHELANGELO si nese domů. Smí si ho půjčit. Ale opatřovat !!! Jako-oke-v hlavě !!! SLEČNINĚ OČKAŠEDAVÁ A STUDENÁ SE PŘÍSNĚ ZAKLE

Minula poslední domek a blíží se k Ješkovic vilce. Řezník, dříve Ota Ješků, spolužák strejdy Jeníka, teď O t t o J e š k h k e, majitel továrny na zpracování masa, má dva divoké hafany. Bernardýna Baryka a vlčáka Rexe. Bývají zavření na dvoře, ale co kdyby ! Píďalka má z nich hrůzu.

Panebože, jsou venku ! Honí se před vraty !

Píďalka ztuhla. V náruči tiskne Michelangela. Je tak velký a těžký

Na terásce vilky vidí matku Oty Ješka. Ona je Němka, proto se Ota "dal k Němcům" a teď se cítí tak nadřazený.

Zrušil zahradu, postavil na ní bílou krabici - tu svou továrnu na uzeniny. Dodává své zboží na frontu. Zásobuje okresní gestapo a pořádá pro něj hlučné večírky. Všichni z městečka se odvracejí a on se nadýmá. Zkazil louku, vede přes ni otevřenou páchnoucí stoku přímo do řeky. I řeku zkazil. Drží s Němci, proto je bohatý. Smí všechno. Městečko se ho bojí.

Na jaře r. 1943 provedlo gestapo v městečku čistku. Zatkle a uvěznilo nejaktivnější občany. V noci nato Ješkovic vilka zářila do tmy, otrásla se řevem opilců, boučalo šampaňské.

Maminka s babičkou seděly potmě u stolu dlouho do noci. Maminka šla spát, ale babička, hlavu v dlaních, zůstala do rána. Mezi zatčenými byl i její syn Jeník.

DÍKAM
NAD
PÍDÁLKIN
HLAVU

Píďalka se bála udělat krok. Pokukovala s nadějí po staré paní. Snad zavolá na psy ,přece vidí jak Píďalce je. Jenže paní Jeschkeová rozložila lokty a celé mohutné poprsí na římse terasy a zdá se , že očekává zábavnou podívanou. / Vypadá jako dokonalý model pro budoucího malíře Adolfa Borna - jako "paní Kadrnožková" , ale v pánevitéjším a odpudivějším vydání./

Píďalku ochromil strach . Ale za křižovatkou doma na zahrádce zahlédne babiččin šátek, sklání se k záhonu. A tak se odhodlala. Přitiskla knížku a rozběhla se . Teď měli psi to pravé povyražení ... několik skoků ...stačila vykřiknout "Babičko ! Babi !...náraz zezadu...Píďalka se rozplácla na cestě jako žába , tlapy vlčáka Rexe ji tlačí k zemi ,v zátylku funí jeho horký dech , strachy nedýchá , bez hnutí polyká slzy...

MICHELANGELO se rozplácl vedle, větřík si pohrává listy ...Baryk ztěžka kluše kolem v ^{TESAVEM}úzkém kruhu, zastavuje se , dunivě hafá - z radosti ?

...Takevá doba ! Nikdo nejde na pomoc ! Píďalka myslí ,že umře !...

" Není vám hanba,paní Ješková ! Ať už jsou ti vaši halamové pryč !!

Myslíte ,že můžete úplně všechno ? ? ? "

B a b i č k a ! B a b i č k a !

Babička nehájí jen vnučku , myslí na syna, taky na ta děvčata, která u Ješků slouží "z protekce ", "jsou na lepším", aby nemusela v rámci "totálního nasazení do Říše " , na jejich zrudlé ruce, ze kterých se kouří ^{když},stará Ješková poručí drhnout v mrazu venkovní schody . I na tu zničenou louku a řeku ...

Pelekal se Rex babičky a pustil děvčátke , nebe vlčáka odvedl Ješkevic dělník přivolaný rámusem ? To Píďalka neví. Objímají se z babičkou a jdou domů ,do bezpečí. MICHELANGELO teď nese babička . "Žádný strom neroste do nebe", ztěžka oddechuje",však se jím to vrátí ."

" Chólka chlopa , co utýkala pšet psama , sama si šéchno savinyla. ječí kdesi daleko vzadu "mlostpaní " Ješková, jak ji oslovovala jedna služebná dušička z městečka . ~~MSKAD~~ ~~že~~ jediná.

Ješkevi se sami vyřadili a babička měla pravdu ,nedopadli dobře.

PRVÍ UČITELKA {maškovi,
Zelenkovi}
MARIE ANDRUSZYŠTYNOVÁ
S LIDUŠKOU BRADOVOU

FOTO 1938 - 1942
JANOVICE "Bílá".